

Udskriftsdato: 30. juni 2025 (Gældende)

Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Børne- og Undervisningsmin., j.nr.
23/11287

Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Denne lov gælder for behandlings- og specialundervisningstilbud, der yder både støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til børn og unge, der har behov for begge indsatser.

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) Barn og ung: Børn og unge fra starten af den undervisningspligtige alder til og med 17 år.
- 2) Beliggenhedskommune: Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende.
- 3) Kvalitetsaftale: Den aftale mellem behandlings- og specialundervisningstilbuddet og beliggenhedskommunen, der indeholder de krav, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet skal opfylde for at kunne drive behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder om økonomiske forhold, målgrupper og organisation.
- 4) Koncernlignende konstruktion: Konstruktion som defineret i § 2 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om socialtilsyn.

Kapitel 2

Henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbud

§ 3. Det er en betingelse for, at et behandlings- og specialundervisningstilbud kan modtage børn og unge, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er godkendt af beliggenhedskommunen efter bestemmelserne i kapitel 3, og at barnet eller den unge er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter bestemmelserne i §§ 4 og 5.

§ 4. Vedkommende kommune kan henvise børn og unge, der har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, til et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov.

Stk. 2. Det er en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunen har truffet afgørelse om både

- 1) barnets eller den unges behov for dagbehandling efter § 32, stk. 1, nr. 5 eller 8, i barnets lov og
- 2) henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Stk. 3. Fylder en ung, der er henvist efter stk. 1, 18 år i løbet af skoleåret, kan den unge fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af skoleåret, såfremt der er enighed herom mellem vedkommende kommuner og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

§ 5. Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, må kun ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen.

§ 6. Beliggenhedskommunen skal sikre, at elevens behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling imødekommes der, hvor undervisningen gennemføres, hvis eleven er omfattet af folkeskolelovens § 23, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved fravær på grund af sygdom el.lign., der må skønnes at blive af længere varighed, skal beliggenhedskommunen give meddelelse til den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, med henblik på at den ansvarlige kommune kan vurdere, om barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fortsat kan opfyldes i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Kapitel 3

Oprettelse og godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

§ 7. Behandlings- og specialundervisningstilbud kan oprettes af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Private behandlings- og specialundervisningstilbud skal være oprettet som selv-ejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

§ 8. Beliggenhedskommunen godkender efter ansøgning behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 9 og 10.

§ 9. Godkendelse sker ved indgåelse af en kvalitetsaftale med det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud, der skal indeholde oplysning om de elementer, som fremgår af stk. 2, § 10 og § 11, stk. 2, nr. 2 og 3, og regler udstedt i medfør af stk. 3.

Stk. 2. Kvalitetsaftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet:

- 1) Navn, cvr-nummer og eventuelt institutionsnummer.
- 2) Adresse og fysiske rammer.
- 3) Antal pladser.
- 4) Ejerforhold, og om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er en afdeling af et tilbud eller behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.
- 5) Målgruppe.
- 6) Ydelser.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kvalitetsaftalen, herunder krav til indgivelse af ansøgning og om kvalitetsaftalens form og indhold.

§ 10. Det er en betingelse for beliggenhedskommunens indgåelse af en kvalitetsaftale, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. stk. 2.

Stk. 2. Kvaliteten af et behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b.
- 2) Organisation og ledelse.
- 3) Elevernes selvstændighed og relationer.
- 4) Målgrupper, metoder og resultater.
- 5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov.
- 6) Økonomiske forhold, jf. § 11.
- 7) Fysiske rammer.
- 8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

§ 11. Beliggenhedskommunen påser, at behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet. I vurderingen af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, indgår,

- 1) at der ifølge årsbudgettet er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostninger,
- 2) at årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder og behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer,
- 3) om økonomien giver mulighed for den fornødne kvalitet, herunder i forhold til pris og målgruppe, og
- 4) at der er udarbejdet årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen.

Stk. 2. I vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, indgår ud over de i stk. 1 opregnede forhold,

- 1) at behandlings- og specialundervisningstilbuddets soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad,
- 2) om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt,
- 3) om der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi,
- 4) i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år, og
- 5) behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen.

Stk. 3. Beliggenhedskommunen skal i sin vurdering af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. stk. 1 og 2, tage udgangspunkt i de oplysninger, der fremgår af årsbudgettet og regnskabet.

Kapitel 4

Tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud

§ 12. Beliggenhedskommunen har ansvaret for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddet og fører tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet overholder kvalitetsaftalen og betingelserne for godkendelse, jf. §§ 8-10, og har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 11, samt om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget kan godkendes, jf. § 13.

Stk. 2. Beliggenhedskommunen indgår aftale med socialtilsynet, jf. § 2, stk. 2, 3 og 6, i lov om socialtilsyn, om, at socialtilsynet fører fagligt tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale. Beliggenhedskommunen kan indgå aftale med socialtilsynet om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter stk. 1 i videre omfang end efter 1. pkt.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om beliggenhedskommunens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder krav til tilsynets indhold, karakter og omfang.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren fastsætter efter forhandling med social- og boligministeren nærmere regler om beliggenhedskommunernes indgåelse af aftale med socialtilsynet om socialtilsynets tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud.

§ 13. Beliggenhedskommunen godkender årligt behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, hvis årsbudgettet

- 1) sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer,
- 2) ikke indeholder udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed,
- 3) giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler og
- 4) adskiller poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

Stk. 2. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som bl.a. skal indeholde økonomiske nøgletal fra behandlings- og specialundervisningstilbuddets seneste regnskab.

Stk. 3. Beliggenhedskommunen kan stille yderligere krav til det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbuds budget- og regnskabsaflæggelse og om revision heraf, hvis det i særlige tilfælde vurderes nødvendigt for at sikre tilstrækkelig gennemsigthed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlings- og specialundervisningstilbuds årlige rapport om tilbuddets virksomhed, jf. stk. 2.

§ 14. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal efter anmodning give beliggenhedskommunen de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som beliggenhedskommunen vurderer er nødvendige for beliggenhedskommunens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 12 og 13.

Stk. 2. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal af egen drift og uden unødigt ophold give oplysning til beliggenhedskommunen om

- 1) væsentlige ændringer i forhold til godkendelsen, jf. §§ 8-11 og 13, og
- 2) bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Stk. 3. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal af egen drift og uden unødigt ophold give oplysning til den kommune, der har ansvaret for barnet eller den unge efter barnets lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsmyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Stk. 4. Vedkommende kommune skal give socialtilsynet, jf. § 12, stk. 2, de oplysninger efter stk. 1-3, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan føre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter kvalitetsaftalen og barnets lov i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Kapitel 5

Tilbagekaldelse af godkendelse

§ 15. Godkendelse efter § 9 kan tilbagekaldes, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 8-10, ikke har den fornødne økonomisk kvalitet, jf. § 11, eller beliggenhedskommunen ikke kan godkende årsbudgettet, jf. § 13. Fremgangsmåden i folkeskolelovens § 22 c finder anvendelse på tilbagekaldelse efter 1. pkt., medmindre tilbagekaldelsen sker efter påbud fra børne- og undervisningsministeren, jf. folkeskolelovens § 57 f, stk. 3, og § 57 g, stk. 3.

Stk. 2. I tilfælde af at godkendelsen tilbagekaldes, jf. stk. 1, skal den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, finde et andet behandlings- og specialundervisningstilbud til barnet eller den unge.

Stk. 3. I tilfælde af at godkendelsen tilbagekaldes, jf. stk. 1, skal beliggenhedskommunen give besked til den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, om, at godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet er tilbagekaldt.

Kapitel 6

Forskellige bestemmelser

§ 16. Det er alene beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Stk. 2. Beliggenhedskommunen og den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, aftaler mellemkommunal refusion for betalinger efter stk. 1.

§ 17. Vedkommende minister kan til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. forlange enhver oplysning om behandlings- og specialundervisningstilbud, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på behandlings- og specialundervisningstilbuds resultater eller forhold i øvrigt.

Stk. 2. Vedkommende minister kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Stk. 3. Vedkommende minister kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

§ 18. Har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan styrelsens afgørelser ikke indbringes for ministeren.

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, dog i et nærmere bestemt omfang kan indbringes for ministeren. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om adgangen til at klage og om fremgangsmåden herved.

§ 19. Sager om evaluering er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Stk. 2. Når vedkommende minister til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 20. Loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 12, stk. 2, træder i kraft den 1. juli 2024.

§ 21. § 3 finder til og med den 30. juni 2024 ikke anvendelse for dagbehandlingstilbud omfattet af § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen efter samme lovs § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør af samme lovs § 20, stk. 7. For sådanne dagbehandlingstilbud finder de hidtil gældende regler anvendelse, indtil de er godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. kapitel 3. Ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud skal indgives inden den 1. april 2024.

Stk. 2. § 7, 2. pkt., finder til og med den 31. december 2028 ikke anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud, som er oprettet før den 1. januar 2024, og som på det tidspunkt ikke er selvejende institutioner, foreninger, aktieselskaber, anpartsselskaber, partnerselskaber eller virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Er kravet i § 7, 2. pkt., ikke opfyldt den 1. januar 2029, bortfalder godkendelsen.

Stk. 3. Til brug for behandlingen af ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 8, kan behandlings- og specialundervisningstilbud, der tidligere har drevet virksomhed som dagbehandlingstilbud efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023, indsende eksisterende årsrapport eller regnskab for dagbehandlingstilbuddet til brug for kommunalbestyrelsens vurdering efter § 10, stk. 2, nr. 6, jf. § 11, stk. 1, nr. 4.

Kapitel 8

Ændringer i anden lovgivning

§ 22. I barnets lov, lov nr. 721 af 13. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 99 indsættes efter »jf. dog«: »2. pkt. og«.

2. I § 99 indsættes som 2. pkt.:

»Støttende indsatser for unge efter § 32, stk. 1, kan dog fortsætte ud over det 18. år, når disse indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 4, stk. 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

§ 23. I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022, som ændret ved § 3 i lov nr. 753 af 13. juni 2023 og § 4 i lov nr. 754 af 13. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Socialtilsynet udfører på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud er beliggende, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse fagligt tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter barnets lov og den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 12, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

Kapitel 9

Territorialbestemmelser

§ 24. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Givet på Christiansborg Slot, den 12. december 2023

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Mattias Tesfaye